

Environmentálny hluk je prirodzenou súčasťou životných aktivít každého človeka. Jeho prítomnosť v životnom prostredí je neodmysliteľne spojená s rôznymi formami dopravy, ale aj s mnohými pracovnými či mimopracovnými aktivitami.

Zvyšujúca sa intenzita dopravy na pozemných komunikáciách spojená s rastúcou mierou urbanizácie miest v posledných desaťročiach mení aj vnímanie a postoj človeka k hluku, ktorý čoraz viac ovplyvňuje kvalitu života a úroveň zdravia exponovaných obyvateľov.

Zabezpečenie účinnej ochrany obyvateľov pred expozíciou hluku v životnom prostredí, resp. neprekročenie prípustných hodnôt ekvivalentných hladín hluku stanovených vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú prípustné hodnoty hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. je podľa platnej legislatívy (§ 27 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) povinnosťou právnickej osoby alebo podnikateľa, ktorý zdroj hluku prevádzkuje. V prípade hluku spôsobeného dopravou je za zabezpečenie takejto ochrany zodpovedný správca príslušnej pozemnej komunikácie, prevádzkovateľ železničnej dráhy, letiska a pod.

Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí stanovené vyššie uvedenou vyhláškou pre účely ochrany zdravia obyvateľov zohľadňujú charakter územia, charakter zdroja hluku, ale aj časové obdobie dňa, v ktorom zdroj hluku pôsobí. Pre vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území, pod oknami obytných miestností, školských a zdravotníckych zariadení a pod. v súčasnosti platí prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku pre pozemnú dopravu a rôznych stacionárnych zdrojov (L_{Aeq}) 50 dB. V území situovanom v okolí diaľnic, rýchlostných ciest, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železníc a letísk sú prípustné hodnoty hluku z dopravy o 5 – 10 dB vyššie. Dodržanie prísnejších prípustných hodnôt je, naopak, vyžadované v území s osobitnou ochranou pred hlukom, akým sú napríklad kúpeľné a liečebné areály, ale aj v prípade hluku vznikajúceho v nočných hodinách (22.00 – 06.00 hod.). Osobitné ustanovenia vyhlášky upravujú aj prípustné hodnoty pre hluk zo stavebnej činnosti, pre zdroje hluku prevádzkované výnimočne a pod.

Kontrolu dodržiavania uvedenej legislatívy zabezpečujú v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa § 54 jednotlivé orgány verejného zdravotníctva, t.j. regionálne úrady verejného zdravotníctva (RÚVZ) podľa miestnej príslušnosti, zväčša na základe sťažností a podnetov obyvateľov. Ak je to opodstatnené, uložia zodpovednému prevádzkovateľovi povinnosť vykonať

nápravné opatrenia, ktorých splnenie následne od prevádzkovateľa vymáhajú aj prostredníctvom sankčných postihov. Porušenie povinnosti ustanovenej v § 27 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. je správnym deliktom na úseku verejného zdravotníctva, za ktorý možno uložiť sankciu vo výške od 165 do 16 596 eur.

Osobitnou kapitolou je nadmerný hluk spôsobovaný fyzickými osobami – susedmi, osobami neprimerane sa správajúcimi na verejných priestranstvách a pod., ktorého riešenie do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva nespadá. V takýchto prípadoch je možné požiadať o pomoc príslušné orgány miestnej samosprávy v nadväznosti na platné ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 127 ods. 1 občianskeho zákonníka a pod.

Špecifický je tiež problém hluku vznikajúceho počas rôznych športových a kultúrnych podujatí, reprodukciou hudby v pohostinských zariadeniach, na verejných priestranstvách a pod., kde orgány verejného zdravotníctva v prípade podnetov obyvateľov, vzhľadom na ich jednorazový charakter a pôsobenie hluku zväčša vo večerných hodinách, nemajú možnosť efektívne a včas zasiahnuť. V takýchto prípadoch preto môže byť omnoho efektívnejšie požiadať o zásah hliadky obecnej či mestskej polície.

Ochranu budov s obytnou funkciou pred hlukom z vonkajšieho prostredia je možné zabezpečiť opatreniami rôzneho charakteru. V prípade neúčinnosti opatrení realizovaných priamo na zdroji hluku (stavebná či technologická úprava na zdroji hluku, ktorej výsledkom je zníženie celkovej hlučnosti, výmena alebo oprava povrchu vozovky, výstavba protihlukových stien, organizačné opatrenia v podobe zmeny prevádzkového režimu a pod.) je možné chrániť aj samotné vnútorné prostredie prostredníctvom úprav vykonaných na fasáde objektu (výmena alebo izolácia okien, inštalácia vetracích štrbín pre alternatívne vetranie a pod.).

Netreba však zabúdať ani na skutočnosť, že predísť problémovej situácii je vždy omnoho efektívnejšie, než ju následne riešiť. Občania by preto problematiku environmentálneho hluku mali citlivo zvážiť už v čase kúpy svojej nehnuteľnosti a vyhýbať sa cenovo lákavým ponukám na bývanie v blízkosti frekventovaných ciest, križovatiek, nákupných centier a pod., v ktorých je zabezpečenie protihlukových opatrení náročné a problematické.

Hluk v životnom prostredí

Napísal Administrator

Štvrtok, 06 September 2012 13:25 -

---

hlavný hygienik Slovenskej republiky - zastupujúci